

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської культури
ім. Адама Міцкевича»

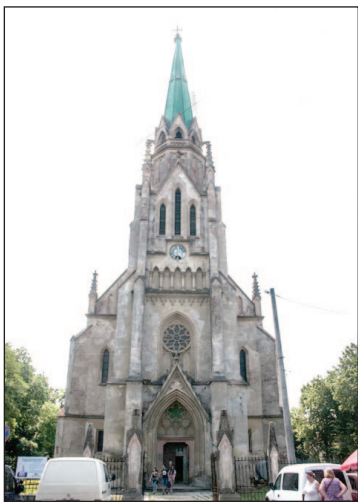
Nr 134-135 (716-717)

Czerwiec-lipiec 2018 r.
Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Niezwykłe przeżycie duchowe

Odpust w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa

W dniu 9 czerwca br. odbyła się uroczystość odpustowa w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czerniowcach, odzyskanego przez wiernych obrządku rzymsko-katolickiego po sześćdziesięciu pięciu latach.

WIELE CIĘŻKIEJ PRACY zwykłych parafian jest włożono na rzecz odnowienia tego kościoła. Z powodu braku finansowania prace renowacyjne posuwają się bardzo powoli, ale oddając się w ręce Bożej Opatrzności, wierni wierzą, że niedługo kościół znów będzie w

dobrym stanie. W chwili obecnej nabożeństwa w tym kościele są celebrowane tylko w wielkie święta, a codzienne - w kapliczce przy kościele.

Natomiast 9 czerwca staraniami parafian kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa przepięknie ozdobiony był przygotowany na przyjęcie licznych gości na uroczystość odpustową. Proboszcz parafii Najświętszego Serca P. Jezusa o. Stanisław Śmolczewski powitał licznie zgromadzonych wiernych i zaznaczył, że wpatrując się w Serce Jezusa, stajemy u stóp Matki Bożej, by dziękować za sakramenty święte - eucharystię i kapłaństwo. Homilię wygłosił ks. proboszcz Wasyl ze Storożynca. W odprawie mszy świętej uczestniczyło również zaproszonych z okolicznych parafii 10 księży katolickich, proboszcz parafii Najświętszego Serca P. Jezusa o. Stanisław Smolczewski, dziekan czerniowieckiej parafii Podwyższenia Krzyża Świętego ks. Anatolij, ks. Krzysztof z Sadogóry, ks. Wasyl z Kicmania, ks. Marcin z Bojan, ks. Mikołaj ze Storożynca, ks. Janusz ze Starej Huty, ks. Zbigniew z Dawiden, ks. Grzegorz wikariusz z Czerniowiec i jeden ksiądz prawosławny - o. Witalij z ukraińskiej prawosławnej cerkwi.

Postawione ławki nie umieszczały licznych chętnych

dołączyć się do tej uroczystości, a było ich około 300 osób, dlatego wielu z nich stało w kościele, a niektórzy na zewnątrz. Nie zważając na to, każdy czuł się serdecznie przyjmowanym gościem, albowiem gospodynie parafii po nabożeństwie częstowały na kościelnym podwórku wychodzących wiernych oraz gości

różnymi smakołykami, i każdy mógł zabrać do domu, już tradycyjny prezencik - kilka ciasteczek w krztałcie serduszka.

Brzmiały serdeczne podziękowania i życzenia błogosławieństwa Bożego dla wszystkich członków parafii i również ich rodzin.

Tegoroczna uroczystość odpustowa dostarczyła wiernym niezwykłych przeżyć duchowych. Uświetnił ją chór parafialny i organistka Lilia Babynczuk.

Maryna ŁYSIUK.
Zdjęcia Natali FESZCZUK.

Andrzej DUDA zaskoczył. «Chcę, żeby Poroszenko miał do nas pretensje»

Andrzej Duda i Petro Poroszenko rozmawiali podczas szczytu NATO w Brukseli. Prezydenci Polski i Ukrainy rozmawiali na temat ustawy o IPN, która stanowi kość niezgody między oboma krajami. Duda zapewnił, że rozumie argumenty strony ukraińskiej.

– Doskonale wiemy, które tematy są tematami trudnymi w relacjach z panem prezydentem Poroszenką. Powiedziałem mu, żeby miał do nas pretensje, że nasz parlament uchwalił przepisy, które zostały przeze mnie zaskarżone do TK, bo uważam, że są nieprecyzyjne – tłumaczył w rozmowie z dziennikarzami prezydent Andrzej Duda.

Podkreślił jednak, że również Polska ma zastrzeżenia wobec Ukrainy. Jako jedno z nich wskazał zapisy gloryfikujące UPA, o których zmianę prosił Kijów. Wytłumaczył również, dlaczego nie było wspólnych obchodów rocznicy rzezi wołyńskiej.

– Tam nie było żadnej wojny polsko-ukraińskiej. Tam doszło do ludobójstwa, dokonywano czystki etnicznej na Polakach. Nie zaprzeczam, że były akcje odwetowe ze strony polskiej, ale to nie byli żołnierze. To była ludność cywilna. Ale jakie były rozbieżności? Te kwestie powinny zostać wyjaśnione przez historyków, ale do tego musi być zgoda na ekshumacje – podkreślił.

Prezydent Duda zaapelował również, by budować wzajemne relacje na prawdzie, niezależnie od tego, czy jest ona bolesna dla którejś ze stron.

Źródło: wpolityce.pl

Петро Порошенко зустрівся з Анджеєм Дудою в Брюсселі

Під час робочого візиту до Брюсселя 12 липня президент України Петро Порошенко провів зустріч з президентом Польщі Анджеєм Дудою.

Як повідомляє прес-служба Глави Української держави, сторони обмінялися думками щодо низки питань двосторонніх взаємин та міжнародного порядку денного.

«Президенти обговорили питання продовження діалогу у сфері захисту культурної спадщини та увічнення місць пам'яті українського та польського народів на території

двох країн. Порошенко закликав польську сторону внести зміни до закону про Інститут національної пам'яті Польщі у частині, що стосується інтересів України», – зауважили в прес-службі.

Зазначається, що було позитивно оцінено рішення Ради ЄС щодо продовження санкцій проти РФ на наступні шість місяців. Порошенко подякував за незмінну підтримку Польщею суверенітету і територіальної цілісності України.

Президенти двох країн приділили також увагу подальшій координації дій з протидії російській агресії у контексті членства Республіки Польща у Раді безпеки ООН. Сторони погодилися з важливістю подальшої мобілізації зусиль з метою протидії будівництву «Північного потоку-2».

Глава польського уряду прокоментував заяви Трампа на зустрічі з Путіним

16 липня у столиці Фінляндії Гельсінкі відбулася зустріч між президентом США Дональдом Трампом і президентом Росії Володимиром Путіним. Трамп після зустрічі тет-а-тет з Путіним заявив про "дуже добрий початок" двостороннього саміту. Глава Кремля підкреслив, що російсько-американські відносини зараз переживають непростий період, "проте труднощі, напружена атмосфера, яка склалась, не мають об'єктивних причин".

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький заявив, що в «однозначних» заявах президента США Дональда Трампа на зустрічі з Володимиром Путіним він не бачить поступок у питаннях, щодо російської агресії в Україні.

– Я дивлюся на останні події, також і в Гельсінкі, де, можливо, один президент – нашої сусідки (Росії) тиснув на президента США у справі якихось поступок. Однак, я цих поступок не помітив ані в контексті анексії Криму, ані війни в Україні, – заявив Матеуш Моравецький.

Зазначається, що попередні заяви Трампа, які стосувалися анексії Криму Росією, а також питання функціонування газопроводу "Північний потік-2", були "однозначними". Прем'єр-міністр Польщі наголосив, що як Дональд Трамп, так і Володимир Путін залишилися на своїх позиціях.

Він також зауважив, що жодне з припущень, що Трамп на саміті з Путіним може піти на поступки російському колезі "не матеріалізувалось".

"Тому я не бачу де Трамп якось серйозно чи взагалі якись значним чином поступився", – сказав польський прем'єр.

Під час зустрічі президент Росії зізнався, що позиція Дональда Трампа і США щодо українського Криму залишається незмінною – півострів був незаконно анексований Москвою. Путін також запевнив, що Росія готова продовжити контракт про транзит газу через Україну у разі врегулювання судової суперечки між "Газпромом" і "Нафтогазом".

«Укрінформ».

Poroszenko w Sahryniu nawołuje do porozumienia historycznego z Polską

Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko zaapelował (8 lipca) w Sahryniu (Lubelskie) o pojednanie historyczne z Polską. Oświadczył, że jego kraj jest przeciwny upolitycznianiu przeszłości i potwierdził, że Ukraina gotowa jest do dialogu na ten temat.

– Jestem przekonany, że i w polskim, i w ukraińskim społeczeństwie jest wystarczająco dużo mądrości, by zrozumieć, że jakiegokolwiek konflikt między nami osłabia nas samych. Dzieje się tak, kiedy przed naszymi krajami stoi wspólne zagrożenie ze wschodu i gdy prowadzona przeciwko Ukrainie wojna hybrydowa Kremla rozpełza się na całą Europę – powiedział.

10 marca 1944 roku oddziały Armii Krajowej uderzyły na Sahryń, pałac tę zasiedloną głównie przez Ukraińców wieś i zabijając jej mieszkańców, w tym kobiety i dzieci. Według różnych szacunków w Sahryniu zginęło wówczas od 200 do 800 osób.

– Zdecydowanie potępiamy brutalność i przemoc, do której dochodziło w przeszłości i do której dochodzi obecnie i apelujemy do obecnych i przyszłych pokoleń i Ukraińców i Polaków, by nie dopuścić do powtórzenia podobnej

tragedii – podkreślił. – Jakikolwiek próby wykorzystywania przez jakiegokolwiek siły polityczne pamięci historycznej dla podniesienia swoich notowań, jest absolutnie

niedopuszczalne. Mierzenie się przelaną krwią naszych narodów i zdobywanie dywidend politycznych na tragedii jest haniebne, jest nie do przyjęcia. Ta droga prowadzi

donikąd. Uważam, że jest to zdrada pamięci niewinnych ofi ar naszej wspólnej tragedii – dodał Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko.

Źródło: PAP.

III Forum Rozwoju Regionalnego w Truskawcu

Już po raz trzeci w Truskawcu na Ukrainie odbyło się Forum Rozwoju Regionalnego. 23-25 czerwca br. przedstawiciele samorządów, władz centralnych i programów wsparcia rozwojowego z Ukrainy, Polski, Węgier i Rumunii przez trzy dni dyskutowali m.in. nad perspektywami rozwoju i finansowania współpracy transgranicznej, zagadnieniami z zakresu ekologii, zrównoważonego rozwoju oraz szkolnictwa.

Forum Rozwoju Regionalnego zorganizowane zostało przez Lwowską Radę Obwodową, Euroregion Karpaty – Ukraina oraz Stowarzyszenie Rad Lokalnych – Lwowskiej Rady Obwodowej Tegoroczne forum składało się z ponad 20 paneli dyskusyjnych, skupiło 130 prelegentów oraz ponad 400 gości.

Źródło: lubelskie.pl.

Автомобіль заступив на чергування Samochód przystąpił do dyżuru

Пожежний автомобіль марки JELCZ подарувала Сторожинеччині громада гміни Андрихув (Польща).

5 липня голова Сторожинеччинської районної державної адміністрації Ярослав Бартош, голова Сторожинеччинської міської ОТГ Микола Карлійчук та начальник Сторожинеччинського районного сектору управління ДСНС України у Чернівецькій області Ігор Маніліч урочисто переказали пожежникам села Давидівка пожежний автомобіль JELCZ 005, який подарувала району громада партнерської гміни Андрихув, з якою вже давно співпрацює Сторожинеччина.

Очільник райдержадміністрації, звертаючись до місцевої громади, зазначив, що автомобіль значно зміц-

нить безпеку населеного пункту та навколишніх сіл і сприятиме рятуванню життя та майна людей. За його словами, автівка подарована Добровільною пожежною частиною місцевості Сулковіце-Ленг, що належить до гміни Андрихув, перебуває у гарному стані, забезпечена усім необхідним обладнанням та готова до бойового чергування.

– Нехай автомобіль служить для добра вашої громади та якнайменше виїжджає на тривожні виклики», – побажав Ярослав Бартош.

А міський голова Микола Карлійчук подякував керівнику райдержадміністрації за успішне налагодження міжнародних зв'язків, завдяки яким район отримує матеріальну підтримку з-за кордону.

На урочистості виступив в.о. старости села Давидівка Станіслав Войцицький, який від імені жителів населеного пункту подякував очільникам районної та місцевої влади, а передумім польським колегам за отриманий автомобіль. Нагадаємо, пожежний автомобіль мар-

ки JELCZ 005 було передано Сторожинеччині 22 червня 2018 року під час урочистої церемонії, в якій взяла участь делегація з гміни Андрихув на чолі з бурмістром Томашем Жаком.

Сторожинець-інфо.

Jarmark w Czerniowcach wirował w ciągu dwóch dni

Na początek burmistrz Czerniowiec Oleksij KASPRUK wręczył dokumenty na mieszkanie dwóm wielodzietnym rodzinom.

– Tradycja przekazywana z pokolenia na pokolenie, nabierająca historycznego znaczenia, Jarmark Piotrowski w dniu dzisiejszym jest swoistą wizytówką naszego miasta. Szczycimy się tym, że w tym roku zaczyna odliczać trzeci dziesiątek, po raz dwudziesty pierwszy dzisiaj się spotykamy z naszymi kolegami, przyjaciółmi z różnych miast Ukrainy i z zagranicy – powiedział burmistrz Czerniowiec Oleksij Kaspruk. – W tym roku również na nasze święto przyjechali przedstawiciele administracji polskiego miasta Konina Marek CZESLAK, Linda-Monika WYSIALSKA i Irena BARANOWSKA. Po uroczystym rozpoczęciu honorowi obywatele miasta, przedsiębiorcy, zespoły artystyczne, goście naszego miasta ruszyli w świątecznym korowodzie do Centralnego Parku kultury i rekreacji im. T. Szewczenki, gdzie się rozpoczęła uroczystość. W ciągu dwóch dni na ulicach miasta odbywały się różne dzieje. Na mieszkańców Czerniowiec i gości miasta oczekiwały programy sportowe i koncertowe, duży wybór artykułów, rękodzieła mistrzów ludowych i sesje zdjęciowe o różnych tematach.

W tym roku jarmark wirował ulicami dookoła Parku Centralnego im. T. Szewczenki i ulicami Sadową, O.Huzar, O.Kobyłańskiej, Szkolnej, placach Świętej Maryi i Filharmonii. Młodzież najbardziej cieszyła się z sesji zdjęciowej prawie na każdej ulicy miasta. Obecni chętnie robili zdjęcia. Starsi mieszkańcy i goście dążyli do stoisk targowych z ubraniami, sprzętem domowym, naczyniami, miodem, serem i wędlinami.

Wielu ludzi odwiedziło «Medyczne miasteczko» i «Miasteczko zawodów».

– Jarmark udał się jak najlepiej, – powiedziała przewodnicząca wydziału zarządzania rozwojem rynku konsumenckiego departamentu ekonomicznego Czerniowieckiej Rady Miejskiej Ruslan SIDLAR. – Na jarmarku miejscowi mistrzowie i ich koledzy z innych obwodów zaprezentowali swoje wyroby, wymienili się doświadczeniami, zawarli znajomości biznesowe. W obchodach jarmarkowych wzięło udział 715 przedsiębiorstw z 22 obwodów naszego kraju, nawet jedna uczestniczka z Litwy.

Setki namiotów, warsztaty i goście z zagranicy – wszystko to miało miejsce na Jarmarku Piotrowskim. Rzecz jasna, że tradycyjne święto nie mogło się odbyć bez piosenek ludowych i ognistych tańców.

Maria KONDURACKA.

Вдячні за знання і гарні враження Wdzięczni za naukę i wspaniałe emocje

Літня школа польської мови, історії та культури Польщі знову приймала чернівецьких студентів-міжнародників

1-8 липня 14 студентів кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича під керівництвом асистента кафедри Оксани Олександрів-

ни Добржанської проходили практику у Східноєвропейській вищій державній школі у Перемишлі. Вже традиційно, відповідно до Угоди про співпрацю між нашими учбовими закладами, студенти-міжнародники вивчають мову, історію та

культуру Польщі у цій Літній школі. Мета поїздки – поглиблення знань з польської, яку студенти вивчали протягом року. Під час практики студенти не лише пізнавали історію й звичаї Польщі, а також мали нагоду спілкуватися з носіями мови – жителями цієї країни.

Студенти на власному прикладі побачили, як відбувається навчання у європейській вищій школі й отримали для себе багато нового.

– Враження від перебування в Перемишлі позитивні, бо більшу частину часу ми були зайняті – відвідували цікаві лекції, ходили на екскурсії, – розповідає студент III курсу Андрій Горюк. – Ми побачили куточок Європи, про яку так багато зараз говорять, і враження наші виявилися навіть кращими ніж ми сподівалися.

Надзвичайно корисними для студен-

тів були щоденні пари польської мови, завдяки яким вони покращили свої знання до рівня B2. У вільний від навчання час відбувалися екскурсії до форти колишньої Перемишлянської фортеці, замку в Красичині та до ботанічного саду, які цікаво і емоційно провадив викладач Інституту історії Східноєвропейської вищої державної школи Бартломеї Марчик. Цікавими в плані ознайомлення з польською історією були відвідини цвинтаря українських солдатів.

На завершення практики студенти отримали сертифікати Літньої школи, які засвідчили їхні знання польської мови.

Ми вдячні організаторам нашого перебування і навчання в Перемишлі як із польської, так і з української сторін!

Тарас ДЗЮБА,
студент III курсу

Szkoła Letnia «Wiedza o Polsce Współczesnej»

Співпраця між Чернівецьким національним університетом ім. Юрія Федьковича та Люблінським університетом ім. Марії Кюрі-Склодовської триває вже більше 6 років. На підставі базової Угоди про співробітництво було підписано Умова між нашим факультетом історії, політології та міжнародних відносин та факультетом політології люблінського УМКС.

Вже цього року відбулося дві міжнародні наукові конференції у Чернівцях та Казімежу Дольним. Цього ж року маємо перший випуск 2-х студентів, які отримали польський та український дипломи магістрів.

І ось вперше, дякуючи зусиллям директора Центру Східної Європи УМКС проф. Валенти Балюка та заступника декана з міжнародного співробітництва факультету історії, політології та міжнародних відносин доц. Владислава Струтинського вдалось організувати літню школу у Любліні для студентів 3-х курсів. Вона тривала з 15 по 22 липня 2018 р. Студенти вдосконалювали знання з польської мови, знайомились з культурою та історією Польщі. В цьому їм допомагали др. Надія

Гергало-Домбек, магістри Адріана Кубяк, Шчепан Чарнецькі, Лукаш Єнджейські, Пьотр Тоц, працівники Центру Ельжбета Гард'яс-Зентек та Барбара Таргоньська.

Студенти висловлюють щирю подяку молодим викладачам за цікаві та змістовні лекції, захоплюючи екскурсії по історичним містам древнього Любліна.

По закінченню Літньої школи її учасники в урочистій обстановці отримали відповідні сертифікати.

Ось тільки деякі відгуки про перебу-

Літня школа «Пізнання сучасної Польщі»

екскурсії. Дякуємо молодим викладачам і організаторам цієї Школи. Цьогорічний початок треба розвивати та продовжувати;
Любов Лапихрущ: Ця практика була для мене надзвичайно корисною. Я із задоволенням повернулася би сюди знову;

Анастасія Гидулянова: Мої очікування про Польщу справдились на всі 100%. Історичні місця древнього Любліна, милозвучний польський акцент, що може бути кращим для вивчення мови та пізнання культури;

Тетяна Моренець: Перебування у Польщі справило на мене велике враження, Молоді викладачі знаходили підхід до кожного з нас;

Ірина Толмач: Цікаве місто зі своєю історією, надзвичайно корисні заняття з польської мови, сучасного розвитку Польщі. Є над чим задуматись нам, молодим українцям.

До побачення гостинний Люблін! До нових зустрічей і в Чернівцях і в Любліні!
Dziękujemy! Do zobaczenia!

Przygotowała Jana WOJEWIDKO.

вання у Любліні:

Ольга Оманчук: Практика в УМКС – це напевне найкраща і найкорисніша для мене;

Олександр Рубулець: Протягом тижня із задоволення та великою користю відвідував 4 пари щодня. Адріана, Шчепан та Лукаш хоча й молоді, але суперові викладачі;

Олег Смага: Прекрасні пари і цікаві

Ukraińcy i Polacy: cechy wzajemnego postrzegania w dzisiejszych czasach

W ramach XXIX Międzynarodowego folklorystycznego festiwalu „Bukowińskie Spotkania” w Jastrowiu odbył się V Bukowiński Festiwal Nauki, w programie którego były wykłady popularno-naukowe z serii „Bliscy nieznanymi”. M.in. Piotr Kozłowski mówił o wielokulturowości w historii Jastrowia, a Krzysztof Dymek o lasach regionu pilskiego. Docent Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. J. Fedkowicza Aleksander Bojczenko poświęcił swój występ problemom tożsamości bukowińskiej w twórczości Wasyla Kożelanki.

Na Festiwalu Nauki pracował również „Bukowiński dyskusyjny klub filmowy”, gdzie było prezentowane film o 25-leciu zespołu «Wianeczek» z Piotrowiec Dolnych (autor filmu – Robert Pokrzyński) oraz wideoprezentacja „Z Bukowiną w sercu – z Pojany Mikuli do Pojany Dolnej” i film z udziałem 92-letniego Maksymiliana Juraszka „Pojana Mikuli – dawno i dziś”. Podsumowania wydarzeń klubu filmowego zrealizowała Helena Krasowska, Ewa Wróblewska-Trochymiuk i Krzysztof Nowak.

Młoda Dr. Maria Prociuk z Czerniowiec przygotowała dla festiwalu nauki prezentację na temat: „Ukraińcy i Polacy: cechy wzajemnego postrzegania w dzisiejszych czasach”. Podajemy ten wykład dla naszych czytelników.

W KOŁACH POLITYCZNYCH Polski w kwestii ukraińskiej stabilnie panowała zgoda co do tego, że Ukrainę trzeba wspierać. Ukrainę, która porusza się w kierunku Unii Europejskiej i NATO, trzeba wspierać z podwójną siłą. Inna rzecz, że Ukraina do niedawna prowadziła wielowektorową politykę zagraniczną, bez wyraźnych priorytetów na arenie międzynarodowej. Jednak nawet w tych warunkach Warszawa gościła ukraińskich prezydentów w każdej sytuacji geopolitycznej. Dlatego nie jest tajemnicą, że jednym z czynników stosunków polsko-ukraińskich są osobiste kontakty pierwszych osób państwa. Ale drugą stroną medalu ukraińsko-polskich relacji są kontakty międzyludzkie i osobliwości wzajemnego postrzegania przez Polaków i Ukraińców.

Podczas ostatniego spisu ludności z 2001 r. na Ukrainie ponad 144 tys. osób uważało siebie za Polaków. Polska przeprowadziła już dwa spisy ludności w tym okresie, i według pierwszego, przeprowadzonego w 2002 roku, w sąsiednim kraju 27 tysięcy obywateli nazywało się Ukraińcami. Zamiast tego podczas ostatniego spisu ludności w 2011 r. ponad 50 tysięcy osób zostało zarejestrowanych jako Ukraińcy. Istnieją jednak również dane nieoficjalnych statystyk polskich: tak, w 2017 roku w Polsce było ponad 1 milion Ukraińców, nie licząc około 30 tysięcy studentów z naszego państwa. To prawda, że wielkość mniejszości narodowej jest tylko jednym z czynników, który ma wpływ na wzajemną postawę Polaków i Ukraińców jako dwóch sąsiednich narodów.

Stosunek Ukraińców do Polski i Polaków, jak i Polaków do Ukrainy i Ukraińców, zasada się na różnych poziomach i kontekstach społeczno-politycznych. Oprócz roli mniejszości narodowych i osobistych doświadczeń kontaktów i komunikacji między dwoma narodami, źródłami informacji o sobie nawzajem dla ukraińskiej i polskiej ludności służy bardzo ważny element kulturalny, jak również polityka wewnętrzna i zewnętrzna państw, wpływ mediów i pamięć historyczna (co bardzo różni się w zależności od regionu i przedstawiona jest takimi głównymi wydarzeniami i tematami, jak operacja «Wisła», «rzeź Wołyńska», «Cmentarz Orłąt», postać Banderę itd., o czym wszystkim w ostatnich czasach nie mówi tylko leniwy).

Jednak należy zauważyć, że kwestie stereotypów i mitów w stosunkach ukraińsko-polskich mają także ważną pozycję i są nie tylko przedmiotem badań historyków, ale również bezpośrednio wpływają na teraźniejsze relacje między oboma państwami. Najczęstsze stereotypy, zarówno pozytywne, jak i negatywne, to «Polska – adwokat Ukrainy w Europie», «Polacy – panowie», «Ukraińcy – banderowcy», a także przeciwstawienie «Polak – katolik» i «Ukraińcy – prawosławny», «Wschodnia a Zachodnia Ukraina» i wiele innych raczej ostentacyjnych stereotypów z czasów socjalistycznych, kiedy istniała «żelazna kurtyna», a możliwość kontaktów międzyludzkich była minimalna.

Współczesną postawę Ukraińców względem Polaków i odwrotnie można opisać najprościej w następujący sposób: im młodsze

pokolenie, tym słabsze uprzedzenia i (częście) negatywne stereotypy; im dalej od Moskwy i bliżej do Warszawy, tym większa sympatia do Polski i antypatia do Rosji.

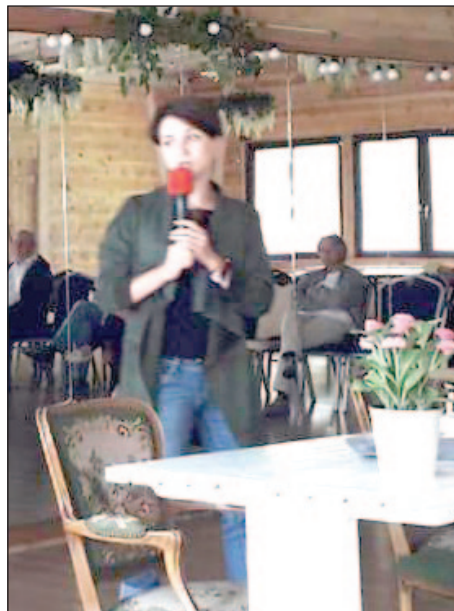
Wzajemne postrzeganie Ukraińców i Polaków jako dwóch sąsiednich narodów jest często tematem wiadomości w mediach. I kolejne pytanie już, czy to «efekt lustra» (w

sensie odzwierciedlenia aktualnej sytuacji) lub efekt «kawałka złamanego lustra» (z uwzględnieniem technik manipulacyjnych, których nie stronią się telewizja i prasa). Ponieważ media mają tendencje do hiperbolizacji nastrojów społecznych i czasem grzeszą tym, że odbijają informację w zależności od swej (czy ich właściciela) politycznej orientacji (w obu krajach). Jeśli chodzi o ukraińskie media, one mają charakter zwłaszcza ukrajinocentryczny, czyli gdy wewnętrzne wydarzenia polityczne w Polsce nie są związane z Ukrainą, nasi obywatele mają niewielką szansę odebrać je przez media ukraińskie. Jednak media w obu naszych krajach łączy to, że tak w Polsce, jak i na Ukrainie obraz swego sąsiedniego państwa jest nie bardzo elastyczny – brakuje mu «życia», «emocji» i osobistego doświadczenia.

Jak wyżej wymienione tezy wpływają na osobliwości wzajemnego postrzegania Ukraińców i Polaków w dzisiejszych czasach?

ORGANIZATORZY BUKOWIŃSKIEGO FESTIWALU NAUKI:
 Helena Krasowska Magdalena Pokrzyńska Fundacja Sławistyczna
 Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk
 Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego
 Museum Etnograficzne w Zielonej Górze
 Regionalne Centrum Kultury – Fabryka Emocji w Pile
 Ośrodek Kultury w Jastrowiu
 Polskie Towarzystwo Leśne Oddział Nadnotecki Nadleśnictwo Jastrowie
 Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych HORYZONT
 Stowarzyszenie Res Carpathica

Jak Ukraińcy traktują Polaków?

Na dawny wizerunek Polski nałożył się nowy, bardziej pozytywny. Wizerunek ten być może nie jest w stanie zakryć nie jest w pełni poprzednich schematów myślowych, ale z pewnością w dużej mierze rekompensuje dawne kalki, istniejące w umysłach Ukraińców.

Dane z raportu «Polska – Ukraina: Wzajemny wizerunek», zgromadzone w już odległym 2000 roku przez Polski Instytut Spraw Publicznych pokazywały dokonującą się już wtedy, 18 lat temu, zmianę w postrzeganiu Rzeczypospolitej w Ukrainie. Ponad 50% Ukraińców miało wówczas bardzo pozytywny obraz Polski, 39% – neutralny, a tylko 11% – negatywny. Należy podkreślić, że ten obraz powstał dzięki współczesnym dla respondentów wydarzeniom.

Tylko 7% z nich łączyło go bowiem z historią, a 9% – ze stosunkami ukraińsko-polskimi. 77% uważało, że stosunki między Ukrainą a Polską u schyłku XX wieku były «dobre» lub «raczej dobre», a tylko 4% wątpiło w ten stan rzeczy.

To samo badanie wypukliło, że 21% respondentów miało osobiste doświadczenie – wizyt do Polski. Więc można zauważyć, że stosunkowo niewielki odsetek Ukraińców w owym czasie miał bezpośredni kontakt z Polską lub Polakami.

Interesujące wyniki o poczuciu bliskości do innych narodów przez Ukraińców pokazał sondaż ukraińskiego Centrum Razumkova w 2007 roku. W 10-punktowej skali Polska została oszacowana na 4,1 pkt, ulegając Rosji (6,9), czy Białorusi (6,2), ale wyprzedzając Słowację (3,6), Węgry (3,2) i Rumunię (3,0).

Bardziej świeże badanie opinii publicznej (z 2015 roku) prezentuje socjologiczna grupa «Raiting» («Ocena»), która zaoferowała respondentom wybranie jednej z sześciu możliwych odpowiedzi (od «bardzo ciepłej» do «bardzo zimnej» postawy),

charakteryzujących postawę obywateli Ukrainy do innego państwa. Wyniki pokazały, że Ukraińcy najlepiej oceniają właśnie Polaków i Polskę. Ciepłą postawę do tego kraju wyraziło 55% Ukraińców, 38% – neutralną, a tylko 3% – zimną. Dla porównania, 55% również sympatyzuje Białorusi (38% – neutralnie, 2% – stosunek negatywny). Trzecie miejsce w rankingu życzliwości Ukraińców zajmuje natomiast Gruzja. Jedynym krajem, wobec którego mieszkańcy Ukrainy mają stosunek chłodny, jest dziś Rosja.

Pod koniec 2016 roku Narodowe Centrum Kultury i Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk prowadziły badania na Ukrainie na temat «Ukraińcy o historii, kulturze i stosunkach polsko-ukraińskich» w czasie, gdy sprzeczności historyczne po raz kolejny w stosunkach ukraińsko-polskich znowu wybuchły, niestety z nową siłą. Według danych uzyskanych w badaniu, 2% Ukraińców myśli, że historia w stosunkach z Polską nie jest ważna, 5% – raczej nie ważna, 22% są neutralni, 44% – raczej ważna, a tylko 23% – bardzo ważna.

Te same badania pozwoliły prześledzić dynamikę pozycji Ukraińców w 2013 i 2016 roku w zakresie wzajemnej niesprawiedliwości i winy w stosunkach z Polakami. Tak więc w 2013r. 33% respondentów zauważyło, że dwa narody są winne w kwestiach historycznych, a w 2016 r. – tylko 8%. Podczas gdy liczba osób, które uważają, że tylko Polacy są winni, spadła z 14 do 8%, a 5% (popiera stanowisko «tylko Ukraińcy są winni») pozostała niezmienna. Jednocześnie, jeśli w 2013 r. 26% respondentów uważało, że nikt nie jest winny, a okoliczności historyczne tak się wydarzyły, w 2016 r. stało już 34% zwolenników tej pozycji. Ostatecznie sytuacja nie jest tak tragiczna, jak nieraz bywa przedstawiona na stronach prasy w obu naszych krajach.

Kolejna ważna teza proponowana respondentom na Ukrainie w 2016 roku została sformułowana w następujący sposób: «Postrzeganie Polski jako kraju przyjaznego lub nieprzyjaznego». Wynik był następujący: 2% – nieprzyjazny kraj, 8% – kraj raczej nieprzyjazny niż przyjazny, 45% – kraj raczej przyjazny niż nieprzyjazny, 36% – przyjazny kraj, 9% – trudno powiedzieć.

Optymistyczne dane jako podsumowanie tego badania przez Polską Akademię Nauk takie: 42% osób badanych przekonane, że stosunki ukraińsko-polskie uległy poprawie w ciągu ostatnich lat, 11% – uległy pogorszeniu, a 36% uważa, że pozostały one niezmiennie. Więcej osób z zachodniego regionu Ukrainy, młodych ludzi, jest przekonanych o poprawie stosunków, co właśnie zostało omówione powyżej.

W końcu ukraiński «Channel 24» opublikował badanie w 2017 r., zgodnie z którym 47% badanych traktują Polaków bardzo ciepło, a zaledwie 1% – bardzo chłodno. Jest to najlepszy wynik z badanych postaw w stosunku do innych krajów sąsiadujących w szczególności i UE w ogóle.

Jak Polacy traktują Ukraińców?

Powstanie nowoczesnego systemu stereotypów na temat wizerunku Ukrainy w polskiej prasie nastąpiło po uzyskaniu przez Ukrainę niepodległości i trwało do 2004 roku. Po Pomarańczowej Rewolucji ukraiński stereotyp zmienił się z negatywnego (neutralnego) na pozytywny.

Niestety, pod koniec tego samego wspomnianego 2005 roku były wszelkie powody by stwierdzić, że «pomarańczowy» brand Ukrainy poniósł ogromne straty moralne – w rzeczywistości jednocześnie sami Ukraińcy byli rozczarowani wybranym rządem, który nie spełnił ich oczekiwań.

W 2011 r. Instytut Polityki Światowej przeprowadził badanie «Miękką siłą Ukrainy w regionie», podsumowując w ten sposób top-5 skojarzeń Polaków z Ukrainą, i było to: korupcja i brak demokracji, oligarchia, wspólna historia, gościnnie naród, niepełność / brak jedności. Wynika z tego wielostronny obraz, ale nie całkiem pozytywny oczywiście. (Ciąg na str.7).

У Чернівцях зустрілися буковинці з чотирьох країн

W Czerniowcach spotkanie Bukowińczyków z czterech państw

У Чернівцях відбувся другий етап 29-го Міжнародного фольклорного фестивалю «Буковинські зустрічі». Свято два дні відбувало в центрі міста і в Центральному парку культури та відпочинку імені Тараса Шевченка. Навіть суботня дощова погода не завадила фестивальному дійству. Під парасольками чернівчани та гості, аматорські колективи зібралися на вулиці Ольги Кобилянської. Біля Польського народного дому учасниці театру народних традицій «Чернівчанка» показали власну програму в ретро-стилі, а відтак свої пісні й танці присутнім дарували колективи з Польщі, Угорщини та України. Загалом суботнє свято народних талантів поширилося на всю колишню Панську вулицю. Два десятки колективів-учасників фестивалю радували своїми піснями, танцями і музикою на восьми окремих локаціях.

Сонячний другий день мистецького заходу дозволив провести урочисте відкриття «Буковинських зустрічей» на головній міській площі біля ратуші. На імпровізовану сцену запросили незмінного засновника та директора фольклорного фестивалю Збігнева Ковальські, заступника Чернівецького міського голови Олександра Паскаря та начальника міського управління культури Юлію Сафтенко. На центральну вулицю міста один за одним виходили аматорські колективи. Через гучномовці на весь обшир лунали розповіді про їхню творчу діяльність. А вони в цей час крокували до Центрального парку культури та відпочинку, щоб виступити у величому гала-концерті.

Фестивальну колону очолив духовий оркестр «Діксі-Бенд» Центрального палацу культури міста Чернівців. За ним ішли майже чотири десятки колективів із України, Румунії, Угорщини, Польщі. При вході до парку гостей зустрічали учасники народного аматорського театру фольклору «Оберіг» Заставнівського районного палацу культури і завели аматорів у велике буковинське коло. Відтак вони виступили на різноманітних локаціях – перед центральним входом, поблизу фонтана, в сквері на центральній алеї та біля Літнього театру.

У пролозі великого святкового дійства «Роде наш красний» господарі української частини фестивалю в Чернівцях щиросердно вітали керівників делегацій з Польщі, Румунії та Угорщини пахучими калачами на рушніках. Найкращі слова вдячності за участь у фестивалі, який щорічно збирає буковинців із чотирьох країн й демонструє їхню любов до глибинних традицій рідного краю, висловили в своїх виступах заступник начальника управління культури облдержадміністрації Тетяна Шарагова та заступник голови міської ради Олександр Паскар. Директор фестивалю Збігнев Ковальські подякував Буковині та аматорським ансамблям за творчу працю, збереження і розвитку народних традицій і запросив на XXX ювілейний фестиваль, який відбудеться наступного року.

Ансамбль чадецьких гуралів «Давіденка» з села Козьлице (Польща).

На вулиці О.Кобилянської співали поляки з угорського села Какад.

Біля Польського дому танцювали «Йоделкі» з Жаданя (Польща).

До речі, на цьогорічні «Буковинські зустрічі» до нашого краю приїхали сім зарубіжних колективів – ансамблі чадецьких гуралів «Ястров'яце» і «Давіденка» з Польщі, фольклорний колектив «Балада Гуморулуй», вокально-інструментальний гурт

«Пятра Шоймулуй», колектив народного танцю «Плаюріле Пожоритей», ансамбль союзу поляків «Солончанка» із Румунії, ансамбль пісні й танцю «Шебештен Адам» з угорського міста Какад. Українські фольклорні традиції на фестивалі відтворили народні аматорські оркестри

народних інструментів Глибочького, Вижицького та Сокирянського районних будинків народної творчості та дозвілля, Путильського районного будинку культури та будинку культури села Опришени Глибочького району.

У гала-концерті виступили народні аматорські театри фольклору «Родина» будинку фольклору села Ревно Кіцманського району та «Оберіг» Заставнівського районного палацу культури, народні аматорські ансамблі народного танцю «Черемшина» будинку народної творчості та дозвілля міста Вашківці та «Юність» Центрального палацу культури міста Чернівці, колектив народного танцю «Розмай» Кельменецького районного будинку народної творчості та дозвілля, Чернівецький міський фольклорний театр-студія «Гердан», театр народних традицій «Чернівчанка» міської громадської організації «Успішна чернівчанка».

Окрасою програми стали виступи народних аматорських фольклорних колективів «Банілівська толока», «Датіна» будинку культури села Опришени Глибочького району, «Южинецькі молодички», «Барвистий розмай» культурно-просвітницького центру Чернівців, народний аматорський вокальний ансамбль «Козацька берегиня» Центрального палацу культури міста Чернівці.

– Ми можемо говорити не тільки про насичену мистецьку програму, до якої ретельно готувалися наші аматори, а насамперед про найважливіше – знову зустрілися буковинці з чотирьох країн світу – красиві й талановиті, щирі й закохані в отчий край своїх предків. Усіх їх об'єднує покликання рідної землі, – підкреслив відповідальний за проведення української частини «Буковинських зустрічей», директор Учбово-методичного центру культури Буковини Микола Шкрібляк. – Цього року ми змінили формат фестивалю, збільшили кількість локацій, аби люди могли не лише слухати учасників, а й поспілкуватися з ними.

Юрій ЯВОРІВ.

Фольклорний ансамбль «Пятра Шоймулуй» з Румунії (Кимтолуна Молдовенеск).

Аматорський ансамбль народної пісні «Берегиня» з Вашківців.

Августа Кохановська – відома й невідома Augusta Kochanowska – znana i nieznaną

До 150-річчя від дня народження талановитої буковинської художниці

ПРО ЦЮ НЕПЕРЕСІЧНУ, загадкову мистецьку особистість ніби достатньо написано й опубліковано різноманітних матеріалів. Із них постає цікава, щедро обдарована жінка, яка залишила яскравий слід у культурі краю. Та попри добру обізнаність дослідників про основні події в її житті та творчості простежуються певні розбіжності.

Так, виникали питання щодо дати та місця народження Августи. Приблизно до 1980-х років у деяких публікаціях вказувався 1863 рік народження, а місце народження – Кимполунг (Південна Буковина, нині Румунія). В інших статтях зазначали 1866 рік. Ця помилка, ймовірно, з'явилася у зв'язку з Ольгою Кобилянською, з якою художниця пов'язувала тісна багаторічна дружба. Оскільки рік народження Ольги Кобилянської 1863-й, то в одній зі статей згадувалося, що Августа Кохановська є її подругою і ровесницею. Хоча сама письменниця згадувала, що Августа Кохановська трохи молодша за неї. Питання щодо дати народження для авторки цієї статті прояснилося, коли в обласному державному архіві знайшлася довідка, написана власноруч Августою Кохановською, де вона зазначала, що народилася 6 липня 1868 року в Чернівцях.

Цінним джерелом вивчення життя і творчості мисткині стала стаття польського дослідника Тадеуша Трайдоса «Gasnacy slad o zapomni nej malarce poskiej z Czerniowies» («Останній слід відомої польської художниці з Чернівців»), надрукована в журналі «PLAJ» 2014 року. Автор передусім цікавився біографічними даними Кохановської, родини художниці. Загальновідомо, що Йозеф Кохановський належав до польської родини, яка походила з Галичини. Народився він 1832 року в Чернівцях. Навчався в гімназії, де викладання велося латинською та німецькою мовами. Оженився 1860-го, а згодом отримав посаду в Садгорі, що в той час вважалася окремим містом. Там і народилася майбутня художниця.

1870 року Кохановський з родиною переїхав до Кимполунга, де отримав посаду повітового старости, яку займав упродовж тривалого часу. 1885 року з дружиною, доньками Августою та Ядвігою повернувся до Чернівців і працював державним радником при обласній раді Буковини. Родина оселилася на вулиці Новий Світ (тепер Шевченка, 41). Батько Августи помер 1892 року і був похований на центральному міському кладовищі. Зберігся пам'ятник, який має форму обеліска. В цій могилі похована також мати художниці Вікторія, що значно пережила не тільки свого чоловіка, а й доньку і померла 1928 року в поважному 88-річному віці. Про неї відомо, що походила з родини Сиржисті й була католицького віросповідання.

Значний вплив на мисткиню мала Ольга Кобилянська, з якою Августа зблизилася в юнацькі роки й спілкувалася впродовж усього життя. В Кимполунзі, де дівчата познайомилися, утворилося товариство однодумців під керівництвом Кобилянської. До нього входили сестри Кохановські, брати Окуневські, доньки письменника Миколи Устияновича Ольга і Мала. Молоді люди проводили літературні вечори з читанням віршів та прозових творів, здійснювали тривалі прогулянки в гори, де спостерігали за життям гуцулів, робили замальовки селянських типів і гірських краєвидів. Ці заняття дуже позитивно вплинули на майбутню художницю, сформували її особистість. Обдарована від народження дівчина якраз у ті роки серйозно захопилася малюванням і вирішила стати художницею. Під час гірських подорожей вона записувала свої враження від зустрічей із селянами, які згодом оформилися в етнографічні статті.

Із переїздом до Чернівців (1885) визріло бажання дівчини до навчання мистецтва. Тут 1888 року вона відвідувала студії відомого польського художника Тадеуша Суліми фон

Попела, який організував виставку польських художників у Чернівцях, а 1892 року – персональну. Художник також оформляв театральний зал у Польському домі (будівля не збереглася). В ці роки Августа мала можливість ознайомитися з творчістю польських митців – Генріка Макаревича, Генріка Семірадського, Йозефа Брандта, Петра Стахіївича та інших. Вона також захоплювалася творчістю мюнхенських художників.

Свою мистецьку освіту Кохановська продовжила у Відні (1894–1899), де навчалася в студії при Академії красних мистецтв. Дослідниця буковинського мистецтва Тетяна Дугаєва дотримується іншої думки щодо навчання Кохановської. Відомо, що в Австро-Угорщині, як і в інших державах того періоду, до академії не приймали жінок. Це стосувалося таких уславлених художниць, як Олена Кульчицька, Софія Альбіновська та інші. Єдиний мистецький навчальний заклад, де цього правила не дотримувалися, була Школа прикладного мистецтва у Відні (нині Університет прикладного мистецтва). Її закінчили такі корифеї образотворчого мистецтва, як Густав Клімт та Оскар Кокошка. В класі відомого австрійського живописця, професора Франца фон Мага навчалася майбутня художниця.

ВІДЕНСЬКА ШКОЛА прикладного мистецтва була втіленням ідей віденського модерну. Згодом ці риси проявилися і в творчості Августи Кохановської, зокрема в графіці, ілюстраціях, листівках. Ознайомившись із французьким мистецтвом, передусім імпресіонізмом, вона залишилася байдужою до нього, але все ж таки не обминула постімпресіонізм. По закінченні навчання повернулася до культурного життя краю. Брала участь у літературно-мистецьких вечорах, виставках у місті та за його межами. Художниця підтримувала спілкування із Львівським товариством красних мистецтв, надсилала власні твори на виставки. 1912 року ввійшла до Товариства любителів мистецтва в Чернівцях. Працювала в складі журі багатьох виставок. Про це можна довідатись із каталогів, збережених у Чернівецькому державному архіві.

Знаковою подією в житті Кохановської стала участь у міжнародній виставці мистецтва у Відні 1910 року. Про це є чимало свідчень, зокрема довідка Е.Панчука (архів Літературно-меморіального музею О.Кобилянської). На виставку Августи подала пейзажі «Пра-

вославна церква на Буковині», ілюстрації етнографічного змісту («Народні буковинські прикраси» та «Стрій заміський» («Селянський одяг»). За участь у виставці художниця отримала диплом, оригінал якого зберігається у фондах краєзнавчого музею, та нагороду у вигляді золотої брошки від архієпископа Кароля-Франца Йозефа.

Творчість мисткині різноманітна. Окрім мистецьких творів, вона залишила кілька етнографічних статей, надрукованих у австрійському журналі з етнографії. У статтях художниця талановито змальовувала життя і побут гуцулів, їхню зовнішність, народні легенди, описувала природу. Здається, це їй особливо вдавалося. Августа також була наділена даром до літературної творчості. В юності писала прозові твори. Збереглися назви деяких новел. Це були, за твердженнями Е.Панчука, який їх особисто вивчав, фіксації вражень та роздуми про подорожі в Карпати та емоції від спілкувань із гуцулами.

Глибше пізнання життя талановитої художниці, вивчення архівних джерел поступово відкрили нові відомості. Зокрема мистецтво-знавець Тетяна Дугаєва розшукала в інтернеті повідомлення про публікацію книжки Ольги Кобилянської «Малоруські новели» з ілюстраціями Кохановської (Мінден, Німеччина, 1901 р.). Вона також знайшла репродукції творів Августи, виставлені на аукціоні Сотбіс у Лондоні 2002 року. Це – «Вулиця у Лодзі» (фактично адмінбудівля, нині університет у Чернівцях), «Палац митрополиту», «Вид на Краків» (фактично панорама Чернівців). Продаж творів мисткині на аукціоні свідчить про високий професійний рівень її творчості та міжнародне визнання.

Також новим у вивченні життя і творчості художниці стало відкриття архіву художниці, який зберігається в

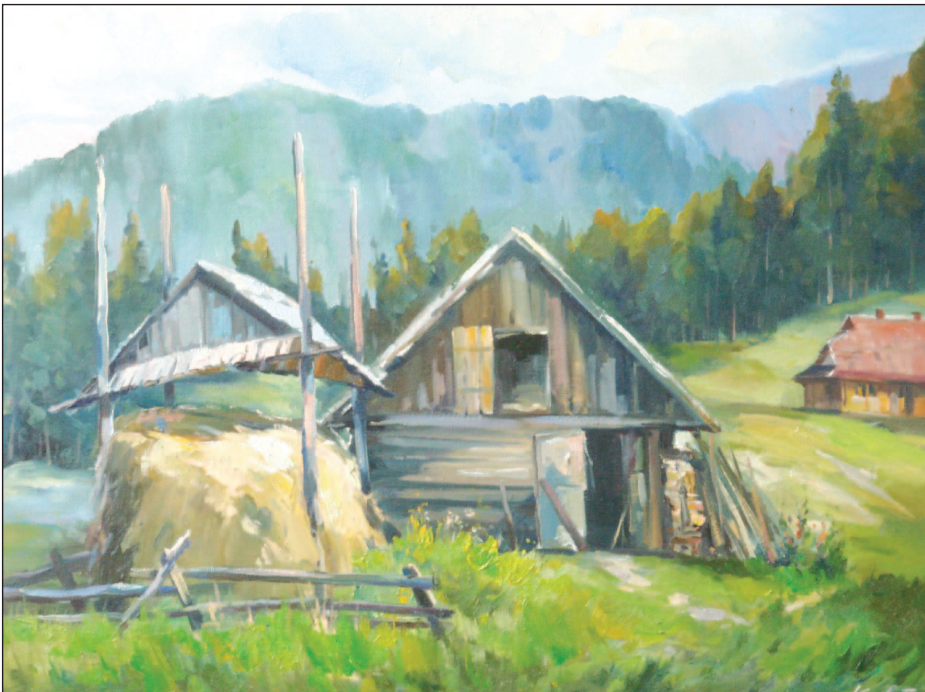
Центральному державному архіву мистецтва і літератури в Києві. В ньому налічується кілька сотень творів художниці, рукописи ліричних монологів, літературні зарисовки, фото й листи з родинного архіву. Ці матеріали, передані в 1960-х роках Е.Панчуком, були донедавна невідомі широкому загалу. Коли Центральный державный архив-музей видав путівник, можна було побачити перелік матеріалів, збережених у цій установі.

ЩЕ ОДНИМ МАЛОВИВЧЕНИМ, але цікавим фактом у біографії мисткині є перебування в Польщі в останні роки життя. Цю сторінку намагався прояснити польський дослідник Т.Трайдос. Його зацікавила причина від'їзду художниці з Чернівців. Тим більше, що її життя на початку 1920-х років було стабільним, вона знайшла своє місце в культурному житті нашого міста, стала відомою не тільки в Чернівцях, але й за його межами. Важко зрозуміти, чому художниця виїхала до Торуні, де не мала рідних, залишивши в Чернівцях стареньку матір.

Версія про те, що Августа виїхала разом із сестрою, не підтверджується. Крім того, за кілька років, які Августа прожила в Торуні, вона творчо не працювала, не брала участі у виставках і не залишила по собі мистецького доробку. Можливо, на той час вона серйозно хворіла. Оскільки не мала стабільного прибутку, то останній період свого життя провела в закладі діаконісток, тобто лікарні для бідних, яка діяла при монастирі. Проте в довідці про смерть, копію якої музей отримав із Польщі, значиться, що вона померла у 43 роки, хоча на той час їй було 59. Можливо, перебувала в неадекватному стані й не могла об'єктивно оцінювати реальну дійсність. Про це свідчить діагноз у довідці про смерть – апоплексія мозку, тобто інсульт.

Про смерть художниці Августи Кохановської не було публікацій у пресі. Немає свідчень й про проживання в Польщі її сестри Ядвіги. Збереглася хіба що адреса останнього проживання мисткині у Торуні – вулиця Бидгоська, 60. То був район проживання заможних купців і художників, забудований спорудами кінця XIX – початку XX століття. Художницю поховали на парафіяльному кладовищі Св.Єржега.

Олена ГУЖВА,
завідділом образотворчого мистецтва
Чернівецького художнього музею.

Pamięci autora «Czerwonej ruty»

W maju br. w sali Czerniowieckiego Muzeum Memoriałowego im. Wołodymyra Iwasiuka otwarto wystawę fotograficzną «Podróże Polską» z cyklu «Tajemnice dróg dalekich...». W 39. rocznicę pamięci kompozytora do tablicy pamiątkowej Wołodymyra Iwasiuka siostra poety i jego przyjaciele złożyli kwiaty, a w sali zapalono świecę pamięci.

Dyrektor muzeum pisarz Myroslaw Łazaruk przypomniał, że ten dzień jest szczególnie dla ukraińskiego narodu – to dzień przeniesienia pochówku Tarasa Szewczenki. Właśnie w tym dniu prochy młodego i bardzo uzdolnionego Wołodymyra Iwasiuka znalazły swój ostatni spoczynek we lwowskiej ziemi.

Na początku spotkania wykładowca Wyżnjckiego Koledżu Sztuki Użytkowej im. W. Szkriblaka, utalentowana malarka

Oksana Petraszczuk-Hynga zaprezentowała dla muzeum płótno dekoracyjne «Ballada o malwach», jako symbol pieśni Iwasiuka o takim samym tytule. A Swietłana Dejbuk artystka zasłużona dla Ukrainy, solistka Filharmonii Obwodowej im. Dmytra Gnatiuka, wykonała tę piosenkę. Ona została skomponowana przez Wołodymyra Iwasiuka na wiersze Bohdana Hury, i dzisiaj «Ballada o malwach» brzmi bardzo często, ponieważ synowie Ukrainy teraz też oddają swe życie na niepodległość Ukrainy.

Najbardziej znaną zostaje natomiast piosenka «Czerwona ruta», która uczyniła nazwisko Iwasiuka znanym na całym świecie. Na dzień pamięci przyszedł ze swoimi wspomnieniami pisarz i współautor Wołodymyr Wozniuk i serdeczna przyjaciółka Maria Marczuk-Sokołowska. Ona pamięta jego były dom, gdzie niejednokrotnie

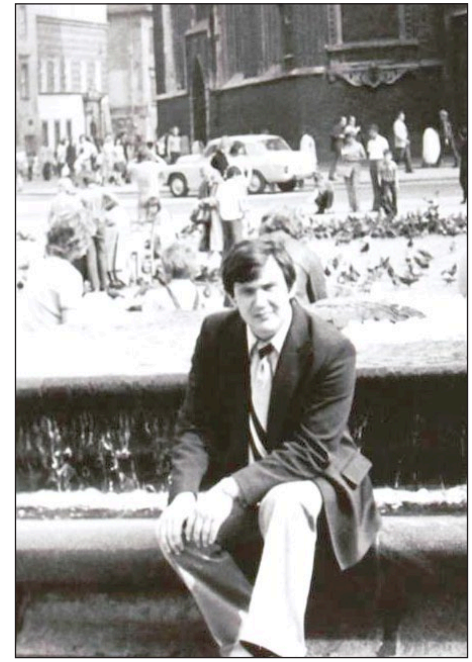
przesiadywała za czasów studenckich, albowiem studiowali razem w Czerniowieckim Instytucie Medycznym w jednej grupie. Nawet później po jego śmierci ona odwiedzała rodzinę Iwasiuka, przede wszystkim jego matkę, jako lekarz dzielnicowy.

Prorektor ds. nauki Bukowińskiego Państwowego Uniwersytetu Medycznego Nina Zorij, przyszła do muzeum razem ze studentami. Najserdecznieszymi słowami wspominała byłego studenta, który studiował w latach 1967-1972.

Redaktor naczelny «Gazety Polskiej Bukowiny» Antonina Tarasowa, członek zarządu Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza, powiedziała, że w Czerniowcach i na wsiach Bukowiny działa 7 polskich zespołów folklorystycznych, i repertuar każdego z nich obejmuje w tym piosenkę «Czerwona ruta», wykonywaną nie tylko w języku ukraińskim, ale również w języku polskim. Tłumaczenia dokonała czerniowiecka Polka, poetka, założycielka polskiej szkoły, a wkrótce Polskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego przy Gimnazjum Nr 3 – Łucja Uszakowa. W 2013 r. w Nowej Soli (Polska) została wydana zbiórka wierszy «Z Polską w sercu», gdzie również umieszczono tłumaczenie tekstu piosenki «Czerwona ruta». Redaktor naczelna zaprezentowała numer «Gazety Polskiej Bukowiny» № 100 za lipiec 2015 r., gdzie został umieszczony wywiad o prezentacji tej książki i również tekst «Czerwonej ruty» w języku polskim.

Temat «Podróże Wołodymyra Iwasiuka» planowano przedstawić przez jedną wystawę, nadmienając wszystkie miasta i państwa, którymi podróżował. Ale zważając na wielką ilość zdjęć, postanowiono, podzielić je na podróże Ukrainą, Polską, Rosją, Prybałtyką, Gruzją Armenią. Muzeum Memoriałowe im. Wołodymyra Iwasiuka posiada ponad 3 tysiące zdjęć, połowę których stanowią – podróże kompozytora. W zeszłym roku zostały przedstawione zdjęcia z podróży poety Ukrainą. W tym roku – Polską.

Do Polski Wołodymyr Iwasiuk pojechał razem z Sofią Rotaru na Międzynarodowy Festiwal w Sopocie w 1974 r. Towarzyszyła mu w tej podróży jego siostra Halina, ubrana w strój bukowiński, gdzie w słynnej Operze lesniej wykonała pieśń Iwasiuka «Wodograj». Jej brat był bardzo dumny z niej. Później w polskim czasopiśmie «Przyjaźń» ukazał się artykuł o tych dwóch artystach «Dwaj popularni», który teraz jest wystawiony w muzeum.

W czasie podróży Polską kompozytorowi udało się zwiedzić liczne zabytki Sopotu, Przemysła, Szczecina, Gdańska, Marienburga, Warszawy i Krakowa, również miejsca historyczne. Ciekawie, że ciągle mu towarzyszył w tych podróżach Bohdan Bielecki – Ukrainiec ze Szczecina. Jego można zobaczyć na wielu zdjęciach razem z Wołodymyrem i Haliną, obok ratuszu w Gdańsku, na placu Rynek w Krakowie, obok Kościoła Mariackiego i na Wawelu.

Relacje z przyjaciółmi, kolegami i wielbicielami z Polski, zostały podtrzymywane i po przyjeździe na Ukrainę w listach i kartkach, a w 1977 r. piosenka Wołodymyra znów brzmiała na Międzynarodowym Festiwalu w Sopocie, ale już bez obecności autora. Sofia Rotaru śpiewała «Los ma swoją wioskę» – piosenkę napisaną przez Wołodymyra Iwasiuka we współautorstwie z Jurijem Ryczyńskim.

Po śmierci Wołodymyra Iwasiuka powstało wiele poświęceń. Zwłaszcza Bohdan Stelmach – przyjaciel i współautor piosenek Wołodymyra poświęcił mu wiersz «Bez ciebie». Jego zarecytowała uczennica 5 klasy w. Chliwyszczce rejon Kicmański, zwycięzca XIV Obwodowego konkursu czytelników Waleria Tymczyk. Anna-Krystyna Steżak, uczennica 10 klasy czerniowieckiej ogólnokształcącej szkoły №4, również zwycięzca Obwodowego konkursu czytelników, recytowała wiersz «Jesień» Haliny Tarasiuk.

I znów rozbrzmiewała «Czerwona ruta», która już od dawna jest wykonywana jak nieoficjalny hymn Ukrainy.

Olena HOROBIJEWSKA.

Браво, «Естер»!

Ювілеї бувають різні – дорослі й не дуже. Саме такий «дитячий» ювілей – рік

від дня заснування – відзначив самодіяльний єврейський театр «Естер», створений при благодійній організації «Хесед-Шушана». Очолює його Олександр Авербух. До цієї дати актори підготували великий концерт, який відбувся у Центральному палаці культури Чернівців – колишньому Єврейському народному домі.

Театралізоване дійство мало назву «Фарширована риба з гарніром», бо в програмі зібрані фрагменти з різних відомих вистав. Це – дуети Соломона та Рози, Абдулі та Гастона з оперети Р.Гаджієва «Перехрестя у старому Баку», уривок із «Тевье-молочника» Шолом-Алейхема, «Дора і Тора» з репертуару єврейського

театру «Шалом» та інші кумедні цікавинки.

Варто зауважити, що самодіяльні актори – Петро Вольський, Олена Гончар, Віктор Марущак, Олена Василичук, Валерій Анохін і сам режисер Олександр Авербух подекуди не поступалися сценічному майстерністю професійним. А концерт-майстер Лариса Белова ще й зачарувала глядачів прекрасним виконанням пісні «Черновіц».

Бажаємо цьому театру і надалі такої ж творчої наснаги, а сьогодні кажемо: браво, «Естер»!

Анна ВЛАДКО.
Фото Ігоря МОЛОТКІНА.

Lato polonijne w Bolszowcach

W ciągu 12 dni w Bolszowcach obwodu Iwano-Frankiwskiego gościli dzieci i młodzież polskiego pochodzenia z Żytomierza, Czortkowa, Koziatyna, Tarnopola, Czerniowiec, Tereblecza i Piotrowiec Dolnych w wieku od 9 do 16 lat

NIKTÓRE DZIECI z Czerniowiec i obwodu czerniowieckiego miały możliwość przebywać w Bolszowcach po raz drugi. Byliśmy tutaj na gościnne zaproszenie pani Wisławy Holikowej, która jest organizatorem tego obozu.

Wakacyjny pobyt w Bolszowcach pozostał w sercach wszystkich uczestników nie tylko niezapomnianym przeżyciem obcowania ze sobą i wesołym spędzaniem czasu, ale również obfitował w różnego rodzaju wyjazdy edukacyjne. W tym roku odbyliśmy wycieczki do Lwowa na cmentarz Łyczakowski, zwiedziliśmy twierdze w Kamieńcu-Podolskim i Chocimiu, klasztor w Jazłowcu, zabytki w Iwano-Frankowsku.

Ostatnią wycieczkę odbyliśmy do zamku w Swirżu, która miała wyjątkowy charakter z powodu udostępnienia zwiedzania tego zabytku, na ogół zamkniętego dla turystów, natomiast otwartego dla nas za pośrednictwem pani Wisławy.

Codzie wszyscy razem mogliśmy

uczestniczyć we mszy świętej w Kościele p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Bolszowcach. Kościół ten powstał w 1624 roku z fundacji hetmana Kazanowskiego. Strasznie zniszczony w trakcie wojen służył miejscem przechowania zboża i nawozów sztucznych, chlewem, oraz stajnią dla koni w czasach ZSRR. Odzyskać kościół z powrotem udało się w latach 90. W 2001 roku on trafił do rąk zakonu Franciszkanów. Dzięki finansowaniu z

budżetu Państwa Polskiego udało się przeprowadzić prace renowacyjne i odnowić kościół razem z klasztorem.

W imieniu wszystkich dzieci, młodzieży i wychowawców chcielibyśmy złożyć podziękowania pani Wisławy Holikowej, która organizowała, zebrała koszty i przeprowadziła po raz drugi obóz dla dzieci polskiego pochodzenia w Bolszowcach.

Maryna ŁYSIUK.
Zdjęcia Aliny DROSZCZAK.

Мода... на українських Попелюшок

У Польщі про них знімають фільми та пишуть книги

Ще донедавна саме жінки та дівчата домінували у структурі української міграції до Польщі. Проте їх сприймали як тимчасове явище, а не частину польського суспільства. Тепер про українок пишуть книжки та знімають серіали. У них українка може бути доброю чи підступною, працюючою чи шахрайкою, проте мусять мати дві риси – вроду та бідність. Ну і шукати стосунків з польським чоловіком.

Саме про те, що українки, на відміну від польок, є поступливішими, невибагливішими, «незіпсутими фемінізмом», можна прочитати на першому-ліпшому польському форумі. Почути запитання «чи ти вже знайшла польського чоловіка» можна й на зупинці автобуса, і в дорогому варшавському клубі.

Подібним чином мешканок сусіднього краю без жодних умовностей рекламує книга популярного ведучого телеканалу «TVP» Яцека Ленського та його дружини Аліни «Покохати Україну». Подружжя поставило собі за мету показати польській аудиторії найкраще, що є в Україні. І ось що полякам, на думку авторів, варто знати про місцевих жінок: в Україні жінки, виховані у сільській патріархальній культурі, цінують дім та родину значно більше, ніж польські ровесниці. Їм також легше погодитися з тим, що у перші роки життя дитина

значно більше потребує фізичної присутності матері, ніж батька. Це для них не сенсація, що роль жінки та матері, яка займається домом, може бути джерелом втіхи та давати відчуття реалізації. Опіка над помешканням, турбота про дітей та чоловіка для української дівчини є чимось абсолютно натуральним, майже фізіологічним – як дихання чи кліпання повіками.

Якщо когось із читачів не переконав образ усміненої домогосподарки з діточками, то автори книги викладають всі карти на стіл: «Що стосується сексу, то в українок тут немає тієї манірності, котра псує багатьох польок. Правила прості. Значення мають любов, близькість, довіра, щирість та відкритість.

Заборонених тем немає. Йдеться про стосунки двох людей, а не Матір Божу, Рівноапостольну церкву чи ксьондза з парафії».

Так полякам від імені «знавців України» підсовують образ, зрештою добре відомий світовій літературі ще кілька десятиліть років тому. Гарна, розкута в ліжку, працююча, вдячна, з бідної країни – це стандартне кліше, підкріплене думкою, що таке екзотичне щастя за символічну ціну, не те що гонорові панянки з цивілізованого світу. Тільки якщо Захід з таким колоніальним підходом активно бореться, то у Польщі, складається враження, поп-культура його інтенсивно поширює.

Спробою розірвати шаблон мав стати серіал «Дівчата зі Львова», його другий

сезон невдовзі покаже канал «TVP». Минулого року стрічка стала хітом, понад мільйон поляків слідував за пригодами чотирьох львів'янок, котрі приїхали до Варшави у пошуках кращого життя. Ця продукція, на відміну від раніше описаних, прямо не експлуатує тему сексуальності сусідок зі Сходу, проте все одно дотримується старих схем: з бідної країни, взялися за першу-ліпшу працю, шукають кохання, так подобається Польща... Як кажуть самі поляки, ми любимо тільки ті пісеньки, які знаємо.

Коли починаєш говорити на цю тему зі знайомими поляками, багато хто не помічає проблеми, інші ж зі смутком згадують: у 90-х подібним чином польок сприймали в Німеччині. Тамтешне телебачення теж показувало серіали про вродливих східних сусідок, спраглих щастя. Ситуація змінилася. Нині польки в Німеччині – це героїні глянцевого журналістики та ділової преси.

Сучасні українки у Польщі дедалі частіше працюють менеджерками, лікарками, фінансистками, викладачками, і далеко не кожна прагне стосунків із польським партнером чи мати дітей. Це не чоловіки – вдома чи в Польщі – роблять за них вибір, вони самі створюють свою історію. Ось тільки поп-культурі потрібна Попелюшка. З українським паспортом замість бідної сукні і картою постійного перебування – замість кришталевого черевичка.

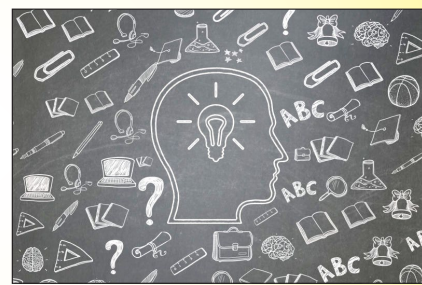

Zarząd Główny Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza, Redakcja «Gazety Polskiej Bukowiny» składa najserdeczniejsze życzenia naszej miłej Jubilatce, aktywnej członkini Zarządu oraz księgowej

**Pani
Walentynie KMIEĆ.**

Z tej oto okazji życzymy Ci, aby jedynymi łzami, które pojawią się w Twoich oczach były kryształowe łzy szczęścia, aby radosnego uśmiechu na Twojej twarzy nie zakryły ciężkie chmury smutku, aby płatki róż wyścielały drogę Twego przeznaczenia, a szczęście, radość i miłość były przeznaczeniem Twoich dni.

Szkolenia z zakresu doskonalenia zawodowego i językowego dla nauczycieli przedmiotów ojczystrych z Ukrainy

Szanowni Państwo Dyrektorzy/ Nauczyciele szkół z polskim językiem nauczania, szkół sobotnio-niedzielnich, punktów nauczania Fundacja Wolność i Demokracja ma przyjemność zaprosić Państwa do udziału w cyklu szkoleń dla nauczycieli przedmiotów ojczystrych. Głównym celem szkoleń jest podniesienie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie przedmiotowym, metodycznym oraz psychologii rozwoju dziecka. Szkolenia odbędą się w następujących terminach:

- 27-28.08.2018 w Winnicy
- 10.2018 w Chmielnickim.

Formularz zgłoszeniowy należy przesłać na adres: fundacja@wid.org.pl.

Польська письменниця українського походження – лауреат Букерівської премії

У Лондоні оголосили лауреата Міжнародної Букерівської премії. Ним стала Ольга Токарчук за її роман «Польоти», перекладений Дженніфер Крофт англійською мовою.

Нагороду – 50 тисяч фунтів вона розділить із перекладачкою її книги.

До слова, Ольга Токарчук – польська письменниця українського походження, також виступала автором сценаріїв. У Польщі вона отримала безліч літературних премій, її книги ставали бестселерами.

Польських курців змусять працювати довше

У Польщі працівникам, які палять, доведеться довше працювати, щоб надолужити час, який витрачається на перерви для куріння.

Нові правила запропоновані урядовою комісією, яка рекомендувала внести зміни до Трудового кодексу Польщі. Інші запропоновані зміни можуть дозволити фірмам, щоб співробітники відпрацьовували шість вихідних днів протягом року.

Lekki obiad na lato

Lekki obiad sprawdza się szczególnie latem, kiedy przygotowując dania możemy korzystać z sezonowych warzyw, zdrowych ryb i lekkiego drobiu. Zobacz, jakie przepisy na lekki obiad wybraliśmy dla Ciebie

Zupa ze świeżego ogórka i koperku

Lekka, orzeźwiająca zupa smakuje zarówno na ciepło, jak i w wersji chłodnika.

Składniki: ogórek świeży (duży) – 1 sztuka, koperek świeży (posiekany) – 6 gałązek, kleik ryżowy (błyskawiczny) – 5 łyżek, cebulka prażona – 2 łyżki, łagodny bulion z warzyw – 800 ml, sól, serek mascarpone – 4-5 łyżek, 1 kostka rosółowa do ziemniaków o smaku masła i koperku.

Przygotowanie: Ogórka obrać, zetrzeć na tarce, posypać solą, odstawić na 5 minut. Zalać zimną wodą, osączyć na sicie. Do bulionu wrzucić rozdrobnionego ogórka, dodać cebulkę, koperek, kostkę do ziemniaków o smaku masła i koperku, zagotować. Zupę wymieszać, przykryć, gotować na wolnym ogniu 12 minut. Dodać kleik ryżowy i mascarpone, gotować jeszcze 2-3 minuty. Zupę zmiksować w blenderze. Podawać na ciepło lub jako chłodnik. Wspaniale smakuje z pieczywem, np. czosnkowym.

Nadziewane pomidorki

Składniki: 6 dużych pomidorów, 100 g bulki tartej, 3 łyżki stołowe posiekanej natki

pietruski, sól, pieprz, 2 łyżki stołowe masła, 1 posiekana cebula, 50g startego sera, 1 łyżka stołowa posiekanego tymianku.

Przygotowanie: Pomidorom odkrajamy «czapczkę» i wydrążamy w nich miejsce na farsz. Natkę pietruski, masło, cebulę, tymianek, bułkę tartą i ser łączymy ze sobą i dodajemy do środka pomidora. Pieczemy i gotowe!

Salatka ryżowa

Składniki: ryż, pół szklanki, piers kurczaka, podwojna, kukurydza – 1 puszka, ananas – 0.5 puszki, ser żółty, ok 200 gr, majonez – 2 łyżki, musztarda – 1 łyżeczka, sol, pieprz.

Przygotowanie: Gotujemy ryż wg zalecen na opakowaniu, wysypujemy z woreczka i studzimy na sitku aby odparowała woda.

Gotujemy lub grillujemy piers kurczaka, następnie po ostudzeniu kroimy w czastki.

Ananas i ser kroimy w kosteczkę. Wielkość powinna być mniej więcej odpowiadająca wielkości ziarna kukurydzy zatem ok 0.5 cm.

Wszystkie składniki mieszamy z odcedzoną kukurydzą i dodajemy

majonez, musztardę i przyprawy do smaku. Salatka powinna troszke postać, żeby przeszła wszystkimi smakami.

Owocowy wakacyjny poncz

Składniki: 1 mały melon kantalupa 1,5 l wytrawnego białego wina, 250 g świeżych owoców (maliny, truskawki, czerwona lub czarna porzeczka), 2 kiwi, 3 listki mięty, 200 g moreli.

Przygotowanie: Umyj i obierz owoce, a później pokrój je na małe kawałki. Posyp cukrem, jeśli to konieczne, i zostaw aż się wchłonie. Wrzuć listki mięty do ponczu, nalej do misy białego wina i pozostaw do schłodzenia w lodówce.

Wskazówka: Jeśli chcesz przygotować poncz w wersji bezalkoholowej, użyj zamiast wina soku wiśniowego!

SMACZNEGO!

Projekt jest współfinansowany ze środków Senatu RP w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą»

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

GAZETA POLSKA Bukowiny

«Gazeta polska Bukowiny»
Reestr. sw-vo seria CI №346-26p
Zasnovnik:

Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича

Wydawca:
Redakcja czasopisma «Bukowina».

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірна.

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, rękopisów nie zwraca i pozostawia sobie prawo do skrótów i korekt.

Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają opinii redakcji.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Michał HRYZIUK

Adres redakcji:
58000 Czerniowce, ul. Ukrainka 22 p. 22.
Adresa redakції: 58000 м. Чернівці,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.